

Dosarul nr. 3ra-904/22
2-20002102-01-3ra-06092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L.Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, A.Bostan, Gr.Dașchevici)

Î N C H E I E R E

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Svetlana Tăbîrță împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Gimnaziul „Alexei Mateevici” și Direcția Generală Educație și Cultură cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr și a fost menținută hotărârea din 16 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 9 septembrie 2020 Svetlana Tăbîrță a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Gimnaziul „Alexei Mateevici” și Direcția Generală Educație și Cultură cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acestei acțiuni, Svetlana Tăbîrță a indicat că la data de 23 decembrie 2019 inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate a emis în privința sa actul de constatare nr. 146/10, prin care a fost constatat că reclamanta, activând în calitate de Director al Gimnaziului din s. Răuțel, r-nul Fălești, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia, exprimat prin rezolvarea cererilor și emiterea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în privința persoanei apropiate, fiica Doinița Tăbîrța, după cum urmează: cererea de angajare în funcția de profesoară de limba engleză în cadrul gimnaziului din s. Răuțel, r-nul Fălești din 26 august 2019, contractul individual de muncă nr. 155 din 2 septembrie 2019, ordinul nr. 132 din 2 septembrie 2019 cu privire la angajarea în funcție de profesoare de limba engleză pe perioada

determinată de la 02.09.2019-31.08.2020. A fost decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care a fost confirmată existența conflictului de interese. A fost înscrisă în Registrul de Stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În opinia sa, actul de constatare nr. 146/10 din 23 decembrie 2019 privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia, exprimat prin rezolvarea cererilor și emiterea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în privința persoanei apropiate, este ilegal și neîntemeiat, deoarece inspectorul de integritate a examinat insuficient situația de fapt și nu a îndeplinit obligația pozitivă de a proba și stabili existența interesului personal. Or, dacă se examinau toate actele pertinente și utile cauzei, inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate urma să ajungă la concluzia lipsei interesului personal și a conflictului de interese.

În acest context a menționat că la început de an s-a constatat lipsa învățătoarei de limbă engleză, care a fost necesară și obligatorie pentru a fi predată elevilor. Cu toate acestea, Autoritatea Națională de Integritate nu a examinat actele legate de Aliona Velenciuc, persoana care s-a concediat. Cu alte cuvinte, autoritatea publică nu a examinat dosarul personal a Doiniței Tăbîrță, pentru a stabili dacă aceasta din urmă a fost sau nu favorizată în careva mod, în comparație cu alți angajați ai instituției.

La fel, inspectorul din cadrul Autorității Naționale de Integritate nu a intrat în esența speței, nu a constatat că de fapt au fost angajate două persoane pentru funcția de învățător de limba engleză, pentru a continua activitatea Gimnaziului.

Astfel a doua angajată a fost Cătălina Caraștefan.

Autoritatea Națională de Integritate nu a cercetat acte și circumstanțe de fapt importante care urmau să stabilească lipsa interesului personal și al conflictului de interese, și anume: cererea de acordare a concediului neplătit a Alionei Velenciuc, ordinul de acordare a concediului neplătit.

Examinând aceste acte se constată că funcția a devenit vancantă la 15 august 2019, cu 15 zile înainte de începerea anului școlar.

Solicitarea/Interpelarea DGE, a informației pentru a stabili funcțiile vacante și lipsa candidaților de suplinire a funcției, prin care avea să fie stabilit de către ANI că nu erau candidaturi de a suplini funcția, ba mai mult se atestă o lipsă acută de cadre didactice. Cererea de angajare a lui Caraștefan Cătălina, ordinul de angajare, contractul individual de muncă prin care avea să fie stabilit de către ANI că în locul lui Velenciuc Aliona a fost angajate două persoane, Tăbîrță Doinița și Caraștefan Cătălina, ambele pentru perioada determinată doar pentru perioada absenței lui Velenciuc Aliona. Respectiv, a fost imposibil de identificat altă persoană/persoane pentru angajarea pe perioadă determinată în gimnaziu. Informația privind salariatul Caraștefan Cătălina, având marja didactică de 11 ore, 8 ore limba engleză și 3 ore educație plastică. Informația privind salariatul Tăbîrță Doinița, având marja didactică de 12 ore, 10 ore limbă engleză și 2 ore educație morală spirituală.

Reclamanta a specificat că examinând multiaspectual actele și circumstanțele speței, nu doar cele indicate în actul de constatare nr.146/10 din 23 decembrie 2019, nu se constată existența conflictului de interese.

A relatat că după primirea informației de la Autoritatea Națională de Integritate, deși își exercita atribuțiile în mod imparțial și independent, pentru a înlătura oricare dubiu în corectitudinea și legalitatea angajării Doiniței Tăbîrță, adevărind buna sa credință, a convocat consiliul de administrate, care a decis delegarea directului adjunct Marina Burlacu, la data de 11 iunie 2019, prin ordinul nr.146, pentru îndeplinirea atribuțiilor angajatorului în raport cu Doinița Tăbîrță.

Până în prezent, nici Direcția Generală Educație, nici Marina Burlacu nu au stabilit careva încălcări la angajarea în calitate de salariat a Doiniței Tăbîrță, aceasta continuându-și activitatea.

Respectiv, dacă nu exista relația de rudenie, oricum Doinița Tăbîrță avea să fie angajată de către conducerea Gimnaziului. Or, aceasta deține un șir de diplome și cursuri de formare, deține notele cele mai înalte, la absolvirea disciplinelor universitare. Nu există absolut nici un dubiu în privința calificării acesteia. Ba mai mult, învățământul primar - gimnazial, se confruntă cu un deficit acut de cadre didactice, în special în zonele rurale, fapt care a fost ignorat de către autoritatea publică.

Deci, angajarea Doiniței Tăbîrță și a Cătălinei Caraștefan a fost dictată de interesul public, interesul de a preda elevilor din gimnaziu lecțiile de limba engleză, motiv ce impune să se ajungă la concluzia că nu există nici un dubiu în lipsa existenței interesului personal al reclamantei.

Este de menționat că retribuirea muncii a fost aceeași ca și a restul cadrelor didactice, calificarea profesională a Doiniței Tăbîrță nu poate fi pusă la dubii, numărul de ore muncite a fost același, atunci care este interesul personal în circumstanța în care Gimnaziul, de altfel nu unicul din Republică, care se confruntă cu lipsa de cadre didactice, a identificat și angajat pentru a continua procesul de studiu doi tineri.

La caz, Autoritatea Națională de Integritate a ignorat circumstanțele reale ale cauzei. Deși a făcut o simplă trimitere la noțiunea de interes personal, nu a fost indicat în ce anume a constat acest interes personal, or, legea indică obligația de a specifica detaliat acest fapt.

Autoritatea Națională de Integritate a simplificat la minim rezumând-o la următoarele: angajarea fiicei este echivalent cu interes personal.

Deși în legislație nu există o prezumție a existenței intereselor personale, sau a conflictelor de interese, simplul fapt că Doinița Tăbîrță este fiica reclamantei Svetlana Tăbîrță nu rezultă în consecința ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților reclamantei, ba mai mult toate probele au demonstrat contrariul, ceea ce denotă că lipsa interesului personal denotă și lipsa conflictului de interese.

Svetlana Tăbîrță a mai reținut că, directorul, prin angajarea a doi tineri a asigurat cel puțin două prerogative stabilite la nivel de strategie de către Statul Republica Moldova: angajarea cadrelor didactice tinere în zone rurale și asigurarea competențelor elevilor în comunicarea în limbi străine.

Reclamanta a specificat că la caz, este relevantă și practica judiciară, cauza Silvia Șilova vs Autoritatea Națională de Integritate, dosarul nr.3-2628/19 (hotărârea din 14.08.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani), prin care s-a stabilit că Curtea Europeană a constatat în jurisprudența sa că, „din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una din tehnicile tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi, pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație” (cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni vs.România, nr.77193/01 și 77196/01, § 35-36, 24 mai 2007). Curtea a mai reținut că noțiunile legale au un grad de generalitate și urmează a fi aplicate în cumul cu alte prevederi legale. Prin urmare, conceptul de conflict de interese, ab initio, nu pot să comporte un caracter particular și concret.

O altă cauză relevantă este Angela Albu vs Autoritatea Națională de Integritate, prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud.O.Țurcan, Curtea de Apel Chișinău, decizia din 29 octombrie 2019, dosar nr. 3a-1176/19, prin care instanța de apel a constatat că la emiterea actului contestat, apelantul și-a exercitat dreptul discreționar arbitrar, cu depășirea limitelor stabilite de lege, contrar bunei-credințe și a scopului pentru care le-a fost atribuit. Or, în circumstanțele speței, având în vedere motivele care au condiționat angajarea lui Alexandru Albu în instituția administrată de către intimată și faptul declarării conflictului de interese imediat ce i-a devenit cunoscut existența lui, convinge instanța despre lipsa interesului personal al intimății în conflictul creat.

Conform reclamantei, în actul de constatare nr.146/10 din 23 decembrie 2019, a fost indicat că sesizarea nr.5157 din 21 octombrie 2019 a fost înregistrată, însă contrar art. 29, art. 30 alin. (1) din Legea nr.132 din 17 iunie 2016, nu a fost indicat a cui sesizare și dacă a fost sau nu repartizată aleatoriu.

O altă încălcare, este faptul neindicării datei concrete, însoțite de dovadă, la care a fost accesat Registrul de Stat al Populației, or, apar dubii asupra faptului a fost accesat înainte de inițierea procedurii sau după.

Aici, este pertinentă practica judiciară, cauza Bivol Alexei vs Autoritatea Națională de Integritate, prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.A.Paniș), Curtea de Apel Chișinău, decizia din 16.10.2019, dosarul nr.3a-842/19, prin care s-a constatat că Constituția nu oferă dreptul la o petiție anonimă. De asemenea, în contextul în care inițierea procedurii de control s-a realizat cu încălcarea procedurii stabilite, este lipsit de temei juridic și pasibil de nulitate și actul de constatare.

Având în vedere drepturile prevăzute de art.33 Legea nr.132/2016, care nu au fost explicate reclamantei, rezultă că a fost încălcat dreptul reclamantei la un proces echitabil. Totodată, potrivit alin.(3) al art.37, în cadrul controlului, inspectorul de integritate avea obligația stabilită de lege de a invita reclamanta pentru a depune punctul de vedere asupra faptelor imputate, or, această obligație corespunde drepturilor intimății reglementate de norma art.33 de a lua cunoștință de actele și de materialele dosarului, inclusiv sesizarea depersonalizată și de a prezenta datele și informațiile pe care le consideră necesare.

Totodată, sancțiunea aplicată a fost una de natură penală în sensul Jurisprudenței CEDO, respectiv, reclamanta urma a fi informată despre consecințele actului de constatare care urmează să fie adoptat în privința sa, efectele negative pe care le va suporta.

Reclamanta a evidențiat o exercitare de rea-credință a atribuțiilor inspectorului de integritate, pe motiv că din start acesta urmărea scopul de a emite un act defavorabil, în caz contrar ar fi asigurat exercitarea efectivă a drepturilor reclamantei.

Din considerentul că la caz existența conflictului de interese nu a fost justificată, iar sancțiunea aplicată prin actul de constatare a fost neproportională și nu a corespuns scopului pentru care a fost aprobată legislația în domeniu, reclamanta Svetlana Tăbîrță a depus în apărarea drepturilor pretins încălcate prezenta acțiune în contestare, solicitând anularea actului de constatare nr. 146/10 din 23 decembrie 2019, emis de Inspectoratul de Integritate al Autorității Naționale de Integritate.

Prin hotărârea din 16 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contestare depusă de Svetlana Tăbîrță, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 3 septembrie 2021, Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a depus apel, care ulterior la data de 20 decembrie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 16 august 2021 (f.d.131), iar hotărârea motivată a fost notificată reprezentatului apelantei Svetlana Tăbîrță, avocatul Vitalii Lazăr în data de 22 noiembrie 2021 (f.d.153). Astfel, depunerea apelului nemotivat în data de 3 septembrie 2021 (f.d.135) cât și motivarea acestuia prezentată la data de 20 decembrie 2021 (f.d.158) sunt în termen.

Prin decizia din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr și a fost menținută hotărârea din 16 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a respins acțiunea reclamantei ca neîntemeiată. Aceasta deoarece din actele anexate la dosar s-a dovedit că Svetlana Tăbîrță, exercitând funcția de director al Gimnaziului din s. Răuțel, r-nul Fălești, a ignorat prevederile art.12 alin.(4) lit.a) și b) din Legea nr.133/2016, și nu a informat șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care s-a aflat cu fiica Doinița Tăbîrță, încheind direct contractul individual de muncă nr.155 din 2 septembrie 2019. Or, însuși din explicațiile Svetlanei Tăbîrță, anexate la dosarul administrativ, rezultă că aceasta a recunoscut că nu a întreprins măsurile impuse de lege și nu s-a adresat organului ierarhic superior privind declararea și soluționarea conflictului de interese real în care se afla până la momentul soluționării cererilor și emiterii ordinului de angajare în privința fiicei sale Doinița Tăbîrță, fapt confirmat prin răspunsul Direcției generale educație a Consiliului raional Fălești, înregistrat în cadrul Autorității la 12 noiembrie 2019, cu nr.5908.

La fel, reclamanta nu a depus Autorității Naționale de Integritate vre-un demers, prin care ar fi solicitat soluționarea conflictelor de interese reale în care s-a aflat.

În acest context, instanța de apel a considerat că autoritatea de integritate corect a menționat în actul de constatare că, nu poate justifica punctul de vedere al subiectului controlului, precum că nu a cunoscut că trebuia să anunțe conducătorul organizației despre existența conflictului de interese. Or, după cum corect a menționat inspectorul de integritate, necunoașterea legii invocate de subiectul controlului, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezentul control.

Respectiv, fondul corect a apreciat ca irelevante argumentele apelantei-reclamante precum că angajarea Doiniței Tăbîrță a fost dictată de interesul public, interesul de a preda elevilor din gimnaziu lecțiile de limba engleză, iar care anume interes material sau nematerial a influențat-o pe reclamantă s-o angajeze în gimnaziu pe fiica sa, nu a fost indicat de Autoritatea Națională de Integritate.

Or, reclamanta exercitând funcția de director al Gimnaziului din s. Răuțel, r-nul Fălești, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia, exprimat prin rezolvarea cererilor, emiterea actelor juridice și încheierea directă a actelor juridice în privința fiicei sale Doinița Tăbîrță, nefiind în drept să invoce pretinsul interes public al Gimnaziului din s. Răuțel de a avea profesor de limbă engleză. Norma legală aplicabilă speței (art. 14 alin. (3) din Legea nr.133/1706.2016) în mod cert și clar, interzice întreprinderea oricăror acțiuni, cu excepția abținerii.

Respectiv, în cazul în care reclamanta Svetlana Tăbîrță avea să se conformeze normei legale menționate, în interiorul termenului prevăzut de lege, conflictul de interese real urma a fi soluționat în modul prevăzut de lege, iar Doinița Tabîrță putea fi angajată de o altă persoană, care nu se află în situație de conflict de interese, ceea ce denotă netemeinicia invocării interesului public, deoarece exista un mecanism clar care permitea angajarea persoanei, fără a fi afectat interesul public invocat: de a preda elevilor din gimnaziu lecțiile de limbă engleză.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat critic argumentul apelului că, actul administrativ contestat urmează a fi anulat ca fiind emis cu încălcarea procedurii, prin faptul că drepturile prevăzute de art. 33 din Legea nr. 132/2016 urmau să-i fie explicate, dar nu doar aduse la cunoștință.

Or, art. 33 din Codul administrativ (în redacția la data desfășurării procedurii administrative) reglementa expres că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, acel fapt că drepturile subiectului verificării, prevăzute de art. 33 din Legea nr. 132/2016, i-au fost explicate în formă scrisă, nu poate fi apreciat ca o încălcare de procedură.

La fel, instanța de apel a apreciat ca irelevante speței argumentele apelului că, Constituția nu oferă dreptul la o petiție anonimă. Or, din materialele dosarului administrativ rezultă că petiția nu a fost anonimă, aceasta fiind doar depersonalizată

de Autoritatea Națională de Integritate, iar din probatoriul cauzei nu rezultă că Svetlana Tăbîrță a formulat către autoritatea publică vre-o cerere prin care ar fi solicitat comunicarea informației despre persoana care a depus petiția.

Prin urmare, autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar, cu luarea în considerare a tuturor faptelor relevante, cu respectarea limitelor legale și conform scopului acordat prin lege, iar temeuri de nulitate nu au fost stabilite.

Din considerentele enunțate, instanța de apel a ajuns la concluzia respingerii apelului depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr cu menținerea a hotărârii din 16 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La data de 10 iunie 2022, Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 16 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 15 septembrie 2022 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei noi decizii, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, reprezentantul recurenteii a invocat dezacordul cu actele judecătorești contestate, considerându-le neîntemeiate prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a invocat că instanțele de judecată nu au aplicat corect prevederile Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale și nu au motivat existența conflictului, or, la caz nu există un conflict de interese astfel încât acesta să fie declarat.

La fel, a fost invocat că instanțele de judecată nu au ținut cont de practica judiciară existentă (dosarul nr. 3ra-851/20, Șilova Silvia vs ANI).

Reprezentantul recurenteii a mai menționat că instanțele de judecată nu s-au expus în niciun fel asupra încălcărilor de procedură invocate în acțiune.

La data de 16 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia motivării recursului depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr împotriva deciziei din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 28 septembrie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile

de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Colegiul reține că regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În baza art. 111 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Iar în corespundere cu art. 113 din același Cod, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat public în data de 10 mai 2022 (f.d.191), iar la data de 10 iunie 2022, Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a depus recurs nemotivat (f.d.204), care ulterior la data de 15 septembrie 2022 a fost completat cu motivare (vol.II,f.d.1).

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că copia deciziei motivate a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr în prezentul recurs a fost recepționată de avocatul Vitalii Lazăr, la data de 10 august 2022, ceea ce se confirmă prin adresa electronică vitaliilazar@gmail.com (f.d.203,verso).

Aici, Colegiul reține prin prisma art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) și art. 223 din Codul administrativ, că notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, iar termenul de depunere a motivării recursului începe să

curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău.

Respectiv, ținând cont de faptul că notificarea copiei deciziei motivate participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură, Colegiul reține că comunicarea actelor de procedură, prin mijloace electronice, are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură (a se vedea Stichting Landgoed Steenberg en alții vs Olanda, nr. 19732/17, § 52-53, 16 februarie 2021).

În speță, indicarea mijlocului electronic în cererea de apel, a motivării apelului, a cererii de recurs nemotivate și a motivării recursului (vol.I,f.d.135,158.205, vol.II,f.d.2), precum și expedierea prin mijlocul electronic sus-indicat a recursului nemotivat cât și a motivării recursului (vol.I,f.d.204, vol.II,f.d.1), denotă acceptul părții la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată la adresa respectivă.

Prin urmare, în situația în care materialele cauzei atestă notificarea copiei deciziei motivate din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău către reprezentantul recurenteii-apelante Svetlana Tăbîrță, avocatul Vitalii Lazăr, la data de 10 august 2022, la adresa electronică recunoscută de avocatul Vitalii Lazăr – vitaliilazar@gmail.com (f.d.203,verso), Colegiul iterează că, din ziua următoare a aducerii la cunoștință a deciziei motivate urmează a fi calculat termenul de 30 de zile în sensul art. 245 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea motivării recursului.

Cu alte cuvinte, în speță, termenul de prezentare pentru Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a motivării recursului și-a început curgerea la data de 11 august 2022, ziua imediat următoare datei recepționării copiei deciziei motivate de către reprezentantul recurenteii (f.d.203,verso) și a expirat în data de 9 septembrie 2022, zi de vineri.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a depus motivarea recursului în data de 15 septembrie 2022 (vol.II,f.d.1), motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, când motivarea recursului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr, or, ultimii fiind interesați în soarta soluționării prezentului litigiu, urmau să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn împotriva Germaniei) și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil prin prisma aspectelor sus-enunțate.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Svetlana Tăbîrță, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron